

е) упровадження програми примирення серед однолітків, яка навчає учнів вирішувати конфлікти ненасильницьким шляхом за допомогою медіаторів (посередників), шляхом створення у навчальних закладах служб порозуміння.

Успішна реалізація зазначених рекомендацій можлива за умови об'єднання керівником закладу освіти зусиль фахівців різного профілю: соціальних педагогів, класних керівників, психологів, медичних, соціальних працівників, а також у тісному контакті педагогічного колективу загальноосвітніх закладів та батьків.

Література

1. Національна доктрина розвитку освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>

УДК 37.091.33-027.22

ЩЕРБАН Г.В.,
Мукачівський державний університет

СИСТЕМА НАВЧАЛЬНИХ ЗАДАЧ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

На сучасному етапі реформування вищої освіти зростають вимоги до підготовки саме вчителів початкових класів. Випускники зазначеної спеціальності повинні володіти не тільки знаннями, а й вміннями та навиками розвивати мислення школярів. Відомо, що основою інтелекту будь-якої особистості є логічне, арифметичне, тобто математичне мислення. Вирішальну роль у становленні такого мислення відіграє молодший шкільний вік. Саме вчитель початкових класів формує у школярів фундамент інтелекту. Для цього педагог використовує різні педагогічні засоби, про те, найбільш ефективними є вміння працювати із задачами. Отже, важливим завданням у щодо підготовки студентів педвузів до майбутньої професійної діяльності є формування вміння роботи із складеними задачами, яке базується на системі теоретичних знань з арифметики та алгебри, загальної, вікової та соціальної психології, методик викладання і реалізується в здатності використовувати ці знання, оперувати ними у практичній діяльності – в процесі розв'язання задач.

Проблематиці ефективності професійної діяльності викладача ВНЗ присвячено багато праць таких науковців, як М. Амінов, Ф. Гоноболін, В. Крутецький, Н. Кузьміна, М. Левітов, А. Маркова, В. Сластьонін, О. Щербаков та ін. Однак, немає єдності підходів до моделювання майбутньої професійної діяльності при викладанні. Серед зазначеного спектру питань, які потребують свого вирішення, не достатньо розробленим залишається й питання розробки викладачем системи навчальних задач. Отже, мета дослідження – розвиток готовності до майбутньої професійної діяльності засобами навчальних задач.

Сьогодні вища школа потребує педагога, який здатний на високому професійному рівні самостійно, творчо і відповідально працювати. Викладач повинен готувати студента до майбутньої праці. Тобто навчання у вищому

закладі освіти повинно повністю моделювати майбутню професійну діяльність. Викладач це складне завдання може вирішити системно використовуючи активні методи навчання. Використання в процесі викладання різних дисциплін методів активного навчання передбачає організацію визначеної методичної роботи, і перш за все, створення системи навчальних задач. Мета створення системи навчальних задач – підготовка майбутнього педагога до роботи із задачами у професійній діяльності. Викладач формуючи систему навчальних задач для студентів повинен забезпечити вирішення завдання розвитку у молодого майбутнього спеціаліста мислення, здібностей, уміння пояснювати, використовувати елементи інтерактивного навчання.

Конструюючи систему навчальних задач, викладач має передусім ставити студентів в умови такої взаємодії, щоб вони були вимушені самостійно формулювати задачі і самостійно розв'язувати їх, переживати радощі перемоги і прикрощі невдач, шукати вихід. Таким чином, є всі підстави класифікувати види задач, які розв'язуються в системі суб'єкт-предмет-суб'єкт, зокрема: система задач, яка розв'язується вчителем при підготовці предмета викладання і урахування індивідуальних можливостей сприйняття навчального матеріалу учнями; задачі пов'язані з упорядкуванням навчального матеріалу, утворення методичного апарату для покращення засвоєння знань і його контролю; задачі спрямовані на активізацію мисленневих операцій учнями у формі довизначення задач, перевизначення умов задач і оцінювання процесу їх розв'язання.

Необхідно підкреслити, що мислительна діяльність актуалізується у процесі розв'язання задачі. Адже саме задача вимагає вирішення суперечностей, яке сформульоване в умові та запитанні. Вирішуючи задачу, тобто розкриваючи шукане через задане, студент розкриває свої інтелектуально-потенційні здібності.

Як підкреслював С. Л. Рубінштейн, мислення завжди виходить з проблемної ситуації. Проблемною є така ситуація, в якій щось імпліцитно до неї включене, але в ній ще невизначене, невідоме, експліцитно не задане, а лише дане через своє відношення до того, що у ній задано. Відношення невідомого, шуканого до вихідних даних проблеми визначає спрямованість мисленнєвого процесу.

Студент у процесі вирішення задачі шукає зв'язки між заданим і невідомим, як наслідок буде алгоритм майбутніх дій, які визначають необхідні результати. Цей алгоритм, який спрямовує основу мисленних дій називають у різних варіантах: мисленною моделлю шуканого, образом майбутнього результату, концептуальною схемою розв'язку, орієнтувальною основою дій. Про те всі ці поняття об'єднує внутрішні мислительні процеси (внутрішні мисленні моделі), які спрямовують та регулюють дії людини. Причому, побудова таких мисленневих моделей ґрунтується на загальних категоріях та уявленнях, і конкретизуються відповідно до заданих умов та вимог задачі. Форма таких моделей може бути найрізноманітнішою (наочні образи, конкретні уявлення, вербалізовані поняття тощо).

Будь-яка навчальна дисципліна може бути засвоєна студентом у випадку, якщо її зміст структурований в системі навчальних завдань. Процес розкриття змісту і структурування знань у систему навчально – пізнавальних завдань є однією з найскладніших проблем пізнання, викладання та сприйняття. Слід зауважити, що саме структурування, відображає предметний зміст навчання в системі навчально - пізнавальних завдань, і детермінується не кількістю завдань і вправ, а чітким уявленням викладача про всі види пізнавальної діяльності, які він повинен сформувати у студентів у процесі освоєння ними змісту предмету викладання.

Навчання у вузі – це важка і складна праця, оскільки саме вона активізує всі складні види розумової діяльності - формальні і неформальні. Кожен з них передбачає особливі способи навчання, пов'язані з формуванням різних типів мислення, а також взаємозв'язків предметно - ситуативного, наочно - образного, понятійного мислення. Тут не завжди придатні жорсткі правила і алгоритми, а більш доречні творчі ситуації з використанням евристичних проблем.

Специфіка роботи викладача вузу обумовлена поєднанням загально-педагогічного і предметно-педагогічного аспектів. У процесі набуття викладачем педагогічного досвіду спостерігається більш активніше використання активних методів викладання та реалізація навчальних задач, які моделюють для студентів їх майбутню професійну діяльність. Саме це дає можливість підвищити якість підготовки студентів, що відповідає сучасним вимогам.

Література

1. Щербан Т.Д. Психологія навчального спілкування : монографія / Т.Д.Щербан. - К.: Міленіум,2004. - 346 с.
2. Щербан Т.Д. Сучасні психологічні технології підготовки фахівця / Т.Д.Щербан, В.В. Гоблик // Інноваційні методи психолого-педагогічної практики у світлі євроінтеграційних процесів України : Міжнародна психолого-педагогічна конференція (14-15 квітня 2016 р.). – Берегове, 2016. – С. 52-60.
3. Щербан Т.Д., Щербан Г.В. Вивчення елементів алгебри в початковій школі : Навчальний посібник / Щербан Т.Д., Щербан Г.В. – К. :-Кондор-Видавництво, 2015. – 278 с.

УДК 159.923.2

ЩЕРБАН Т. Д., БРЕЦКО І. І., ВОЗНЮК І. І.,
Мукачівський державний університет

ПРОБЛЕМА САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІЗИЧНОГО ОБРАЗУ «Я»

Самопрезентація належить до нашого намагання показати бажаний образ, як для аудиторії ззовні (інші люди), так і для аудиторії всередині (ми самі). Ми вчимося керувати враженнями, які самі й спричиняємо. Ми “самовизначаємося”, показуючи себе як визначений тип людини. Маючи намір чи ні, ми вибачаємо,



МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>